SLOVENEC.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 40 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanji se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 133. V Ljubljani, v sredo 11. junija 1884. **Letnik XII.**

Duhovenska kongrua.

Našim poslancem v prevdarek!

V državnem zboru je odsek za kongruo izdelal svoj načrt, ki se zdaj pretresuje. Na Kranjskem bi župniki imeli večinoma plače po 600 in 700 gold., kaplani po 300 in 400 gold. To je vsaj plača, ktere bi se nam ne bilo treba sramovati pred učitelji in žandarji. Ali pri vsem tem je najvažnejše, kako se bode ta postava izpeljevala, kako se bo plača vravnala; lahko se zgodi, da pri vsem tem, da se plača poviša za 300 ali celó 400 gold., bi vendar duhovniki nič boljši ne bili, kakor do zdaj. Zato se usojam našim čast. poslancem te-le točke v prevdarek podati:

1. Največi dohodki kranjske duhovščine so v biri. Zdaj se mora fasijonirana bira po vsakem izpraznenji službe po desetletni povprečni tržni ceni računati; le 10% se odšteje za spravljanje bire. To je vsekako krivično. Birno žito je gotovo za mnogo odstotkov slabše, kakor tržno, ker je od vseh krajev skup zneseno; na trgu ga ni mogoče prodajati, ker tam se le najlepše kupuje. — Nadalje, koliko se vsako leto bire zgubi, nekaj zarad vedno veče revščine, nekaj zavoljo razprodajanja in razkosovanja zemljišč. Seveda mora okrajno glavarstvo v tem pomagati, in če je treba tudi rubiti. Ali, prvič duhovnik rajši čaka in čaka, kakor da bi tožil, in nazadnje vse zgubi; drugič pa, kdor je imel že kaj opraviti s takimi tožbami, dobro vé, da opravi toliko kot nič!

Bira bi se morala toraj razun stroškov za spravljanje še najmanj 20 do 30% niže računiti. *)

2. Drugi dohodek je štolnina. O tem so do zdaj veljale prav čudne, nelogične določbe. Na starih ustanovljenih farah se všteva štolnina v fasijo v vsakem znesku; na novih farah pa le, kadar znaša čez 50 gold. Stare fare so bile do zdaj fatirane le na 315 gold., nove pa 400 gold., in vendar se starim štolnina zaračuni, novim pa nič, ako ne doseže 50 gold. — In zopet! Ako bi na novi fari štolnina znašala 49 gold. se ne všteva, ako pa znaša 50 ali 51 gold. in več, tedaj se zaračuni vse. Ali je to dosledno? Ako hočejo toraj po novi postavi štolnino zaračuniti v kongruo, naj se gotov znesek prost pusti, postavim do 50 gold., le ko bi znašala več, naj se všteva presežek čez 50 gold.

3. Tretji dohodek so mašne stipendije, manualne in vstanovljene. Manualnih menda ne mislijo zaračuniti, ker tu ni mogoča kontrola, in ko bi se vendar zgodilo, bi pač noben duhovnik ne jemal več takih stipendij, ker bi moral zastonj intencije opravljati. Siliti me pa vendar nobena oblast ne more, da bi za maše denar jemal, ako sam nočem. Sploh pa bo ta dohodek zmeraj manjši zarad splošnjega pomanjkanja. Druga je zastran ustanovljenih opravil. Zdaj so se v fasijo računale le stare ustanove do l. 1851 — nove ne. Vidi se pa, da v prihodnje bi radi všteli vse ustanove stare in nove, saj tako je kazal načrt poprejšnje liberalne vlade.

Ali bi bilo to prav? Nikakor ne! Prvič bi s tem mahoma ustavili vse nadaljne ustanove; s tem je pa na škodi tudi država, vsaj največi del takih ustanov se je nalagalo na državno posojilo. S tem bi se pobožnemu ljudstvu jemala prilika, skrbeti za svojo dušo in čast božjo; s tem se cerkvam jemljejo dohodki. Marsiktere fare imajo že zdaj na stotine ustanovljenih opravil, ki so vse vštete v letno plačo, duhovni so gotovo na slabšem, ker ni mogoče jemati manualnih stipendij. Kolikor več je takih vštetih ustanov, toliko slabša služba. Ali je pa bila ustanovnikov misel, svojim duhovnim pastirjem le službovanje otežiti brez primernega plačila? ali ne velikoveč slabe plače zboljšati?

Znano mi je dovolj, da že zdaj, ko se je o tem govorilo, vse ustanove v plačo vštevati, marsikteri župniki niso hoteli novih ustanov sprejemati. Tudi pisavec tega je tako ustanovo zavrnil. Kdo nam more to očitati? Ali smemo svojim naslednikom bremena nakladati, za ktera ni dostojne nagrade. Dokler se ne določi za vselej, da take ustanove se ne bodo nikdar v plačo vštevale, ne bomo jih mogli sprejemati. In nobeden dobrotnik ne bode glavnic nalagal za to, da bi se verskemu zakladu ali pa državni blagajnici pomagalo.

Nekteri pač pri takih ustanovah naredijo pogoj, da se ne smejo nikdar v kongruo zaračuniti. Ali bode pa to veljalo? Težko!

4. Da kaplanom namenjena plača s 300 gold. nikakor ne zadostuje, mora vsak izobražen človek spoznati, ki vé, kaj se pravi, sedanji čas stanu primerno živeti. Kaplanom so večidel naložili katehetiško službo, ktera v tem času, ko šole iz tal rastejo kakor gobe po dežju, gotovo ni lahka; in mnogi morajo še v oddaljene šole hoditi in podučevati. Za hrano gotovo ni preveč 200 gold. in 100 gold. naj zadostuje za obleko, knjige in druge potrebščine?

5. Vlada naj pomisli pri vravnanji duhovenske plače, da to ni za duhovstvo nezaslužena milost ali velikosrčna radodarnost; ampak državi je dolžnost, skrbeti za plačo stanu primerjeno, kakor imamo tudi mi dolžnosti in opravila za državo. Kolike uradovanja in pisarenja ima župnik s cesarskimi uradnijami? In ali ni duhovstvo, ki spolnuje svoj božji poklic, glavni steber dobro urejene države? Ne milijoni bajonetov, ne novodobne šole, kjer se uči golo človekoljubje in zunajna olika brez podlage krščanstva — ampak živa, dejanska vera narode varuje in osrečuje. Duhovnik oznanuje to vero, toraj je steber države.

*) Bira ne bo več dolgo trpela, ker se bo morala vsled postave, ki jo je sklenil prejšnji kranjski deželni zbor, in ki je zadobila najvišje potrdilo, odkupiti, da bodo duhovniki namesto žita ali drugih pridelkov, plače dobivali v denarjih. Vredn.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. junija.

Notranje dežele.

Število velikoposestnikov na *Dolenjeavstrijskem* se je v poslednjih šestih letih, t. j. od l. 1868

LISTEK.

Naši pravoslavni sosedje in njih služba božja.

(Priobčil Pavel Krámer.)

(Konec.)

Kolikor je bilo mogoče videti, opazil sem, da s kadilnico, enako našim duhovnom, kadi tam okoli. Ko je to dovršil, pride pop zopet nazaj k pravemu altarju — to je, da še zmerom za plankami — ter dá obesiti okoli sebe menda kazulo, ki pa je čisto enaka našemu plašču (pluvialu) in potem se začne maša. Kaj je pop nekoliko časa tiho molil, ne znam, a skoro kakor na pr. pri našemu „kyrie“ prične popevati nekaj, pa nisem mogel razumeti, nego da je molil za našega presvetlega cara Franca Josipa, na kar so pevci soglasno in sonorno odgovarjali zmerom s krepkim soglasnim: „Gospodine pomiluj“.

In ta „Gospodine pomiluj“ ponavljali so dalj časa. Kadar je pop izmolil kako molitev, odgovorili so pevci „Gospodine pomiluj“. — Zdelo se mi je, kakor pri nas veliki petek, ko duhoven moli razne molitve. Ta reč je trajala dobre pol ure, potem pa vzame nekov starikast otac precej veliko knjigo ter, poklonivši se altarju, jame peti menda lekcio v sredini med ljudstvom in altarjem. — Ko je bilo to minulo, začel je pop kaditi (incensirati) altar od vsih štirih strani potem posvečeni kruh in vino, ter je prišel kadit tudi nas in vse ljudstvo. Pevci so prepevali v tem nekaj podobnega našim psalmom, se zna da v melodijah srbskih pesem. Potem pa vzame pop iz altarja lepo, v rudečem žametu vezano knjigo, ter poklonivši se Svetemu in altarju, jame peti evangelij, obrnjen proti ljudstvu in razven svetišča.

Nato so se vrstile zopet mnogobrojne molitve in pevci so odgovarjali večni: „Gospodine pomiluj“. Kmalo na to pa je bilo povzdigovanje, ktero je tam to, da vzame pop velum, s kterim je bilo pokrito njih presveto, ter ga ogrne okoli vratu; potem vzame čašo, v kteri se nahaja posvečeno vino, pokrito s palo, podobno naši, le da ob konceh čez njo visi — kelih pa je čisto kakor naš — v eni roki držeč kelih in v drugi posodo, ki pa je pokrita z nekakim žoltim zagrinjalom, hraneč posvečeni kruh, to posodo držeč ob čelu, pride pri stranski odprtiji, ter popevajoč se prikaže ljudstvu, ktero stoječe pripognjeno se na prsi trka, da pop skozi sredni vhod zopet odide.

Nato zopet dalje popevajo. Kako se je vršilo zavživanje, nisem mogel videti, ker je čez glavni vhod zategnil tačas cerkovnik zopet zagrinjalo. Kmalo potem pa je bil konec maše iz zdajci gre cerkovnik po cerkvi s ploščkom v roci pobirat milodare za cerkev; vsak mu kaj vrže. — Ker je bil drugi dan sv. Marka spomin, da ni bilo potreba popu zopet čez dve uri daleko hoditi, toraj: „hajd bračo v procesijo“; in res so šli precej daleč po polji v lepih vrstah; najprej možki z banderom, za njimi pop in potem ženstvo. Vstavili so se na bližnjem, prijaznem griščku, ter zbrali se v gručo, bandero je je bilo v sredi. Tam je pop blagoslovil vodo; kaj pa se je še tam godilo, to mi ni znano, ker sem to le od daleč ogledoval, samo to sem zapazil, da so večkrat pokleknili, in dozdeva se mi, zemljo poljubovali.

Moram opomniti, da se ti ljudje silo lepo in spodobno zadržé pri božji službi; stojé kakor vojak „habtacht“; v cerkvi in tudi zunaj pri procesiji sem jih opazil jako pobožne; da bi to videli in si „k srcu vzeli“ zlasti tisti, ki hodijo, posebno po mestih v cerkev le — „zjale prodajat!“ Čez nekoliko časa so došli zopet nazaj v cerkev popevajoč

do letos, pomnožilo za 60 volilnih mož, kakor je to razvidno iz volilnih listin, ki so se razpoložile za bodoče volitve. Vzrok temu je vravnava zemljiščnega davka, vsled ktere se je posest na podlagi direktnega davka bolj natanko in pravično uvrstila, kakor je bilo to poprej.

„Brez vsakega premoženja in brez najmanjšega denarja bojevati se nam je za pičlo skorjico vsakdanjega kruha in mi in naši otroci bomo pri vsem tem polagoma lakote pomrli. V tej obupnosti znosi se jih mnogo med nami nad našimi nasprotniki, laškimi ribiči, kar pa odločno obsojamo in obžalujemo, kajti ječe se polnijo zarad tega z našimi brati.“ Tako so pisali *naši primorski ribiči* v spomenici na obe zbornici državnega zbora Dunajskega. Kakor je bil ta jek obupen in je v srce vrezal vsakega, kdor ga je čul, vendar ni dosegel svojega namena. Devetsto lačnih ribičev podpisalo je tisto spomenico in na Dunaji so jo poslali tjekaj, kamor je šlo že pred njo toliko druzih in jih pojde tudi še za-njo, namreč v arhiv — ribiče pa še sedaj lakota stiska in zvija. Pri vsem tem pa rodovitnost morja pri lakomnem in pogubljivem ribarstvu laških čožotov, ki v svoji lakomnosti celó tik pod naše obali prihajajo in ondi morsko dno tako rekoč postržejo, grozovitno pojema. Številke govore in druzega dokaza ni potreba. Leta 1877 prislužil si je še vsak avstrijski ribár na leto svojih 99 do 100 goldinarjev; leta 1880 skrčil se mu je ta zaslužek že na 85 gld. Leta 1877 donašalo je ribarstvo našim Primorcem od Ogleja do Spuža 2,142.671 gld., leta 1879 le še 1,940.705 goldinarjev in leta 1880 pa že celó samo 1,769.042 gld. — Čožoti so pa odnesli leta 1877 avstrijskega denarja za nakradene avstrijske ribe v znesku 326.977 gld., leta 1879 — 321.792 gld. in leta 1880 pa 308.511 gold. Zguba nanaša toraj 373.629 gld., od ktere čožote le 18.466 gld. zadene; da so čožoti manj vtržili kakor druga leta ima svoj vzrok v tem, ker so se posebno leta 1879 zdatno pomnožili laški ribiči. Leta 1877 ribarilo je naših 18.386 mož, Lahov 1751; leta 1879 naših 18.177, Lahov 1933 in leta 1880 naših 17.198, Lahov pa 1781. Povprešno se je število naših ribičev v teh treh letih za 1188 pomanjšalo, Lahov pa še za 30 pomnožilo. Nadjati se hočemo, da jim je komisija v Gorici semlela moko, iz ktere bodo dobili naši Primorci boljši kruh, kakor so ga do sedaj jedli.

Poljedelsko ministerstvo je izdalo izkaz o žitnem *položaji po Avstriji*, kakor je bilo ono konec meseca maja. Vsled tega nič kaj posebno dobro ne kaže po drugih deželah. Rež še nekaj obeta po Bukovini, Gorenji Avstriji, Štajarji, Kranjski in po Tirolih; le pšenica povsod dobro kaže.

Na *Dunaji* se bo sošel 26. t. m. kongres mestnih zastopov tistih občin, ki bodo vsled podržavljenja železnic oškodovane na pristojbinskih dohodkih. Teh kongresov vdeležili se bodo tudi zastopniki deželnih odborov iz dotičnih dežel.

Tisza je hud! Ojstro besedo zapisal je na papir, in jo je poslal vsim magistratom, kjer jih poziva, naj se z vso svojo močjo vprejo zavijačam in drugim pri volitvah navadnim sleparijam, s kterimi prekanjeni agentje volilce love. Vradnike je pa Tisza obljubil takoj v preiskavo zamotati, ako bi se v volilne agitacije zapletali. V Velikem Varadinu, volilnem okraji prvega ministra Tisze, postavila je nezavisna stranka na mesto Tiszi nasprotnega kandidati Cötvösa, Ljudevita Košuta.

V *Budapeštu* so se jeli kujati kovaški pomočniki. Mojstri so jim namreč čas dela, kakor je bil popred določen od 6 zjutraj do 7 zvečer podaljšali za eno uro zjutraj, na kar so pa pomočniki delo vstavili in zahtevajo: 1. Čas dela od 6 zjutraj do 6 zvečer. 2. Izplačevanje zaslužka poprej nego še le v nedeljo popoludne in ta mora najmanj 7 gld. znašati. 3. Nikdo se ne sme siliti, da bi pri mojstru stanovati moral. 4. Nedelje in praznike popolnoma proste.

„Germania“ piše o naših *levičarjih*, da so podobni pajacu v komediji, kteri v zadregi svojemu nasprotniku žuga, kako da ga bo premlatil, ako se ga ne usmili, da bi mu pomagal iz zadrege. Levičarji so se namreč, kakor smo že poročali, obrnili na grofa Taaffeja in mu zažugali, da se mu bo slaba godila, ako jih pusti, da propadejo. Pri vsem tem pa v svojem glavnem glasilu „N. fr. Presse“ vendar-le dan na dan trobijo med svet, da grof Taaffe ne bo nič več tako dolgo minister, kakor je že bil, da bo kmalo napočila zarja tistega dne, kterega skupna opozicija tako željno pričakuje, ki bo zdrobil neznosne verige, v ktere je sedaj nemštvo v Avstriji zakovano itd. Kakor poredni otroci svojo krivdo škušajo od sebe odvrniti, kazajoč na napake drugih, prav tako se obnašajo levičarji. Sami so že popolnoma na kantu, le še v poslednjih zdihljejih zvija se združena levica; huda jetika se je pripeljala in o veliki sreči bo lahko govorila, ako se ji posreči, da se zdrži še eno leto na političnem površji. Bodoče leto pa bo razpadla in duri pozabljivosti bi se zaprle zá-njo, naj bi ne bila toliko hudega napravila slovanskim narodom in Avstriji sploh sè svojim postopanjem. Vkljubu vsemu temu jo bomo pozabili. Eno pa lahko že danes priznamo, da namreč ni še kmalo bilo politične stranke, ki bi se bila kot tako velika politična ničla k pokoji vlegla, kakor se bo ravno sedanja levica.

Vnanje države.

Dobrega in pravega prijatelja naloga je, prijatelja posvariti in ga opozoriti, ako zagazi na napačno pot, na nevarnost, kteri se razpostavlja. Avstrija je že več časa dobra prijateljica mladému podonavskemu kraljestvu Obrenovičev, *Srbiji*. Ta pa se je po mladostnem ognji nekterih skupščinarjev in prvega ministra Garašanina, ki ima pa sicer na Dunaji veliko zaslombo, zapeljati dala, ter je politične strune med Srbijo in Bolgarsko toliko napela, da so popokale. Včeraj namreč prinesel je brzojav novico, da je srbski diplomatični agent v Sofiji svojo agencijo zaprl, ključ v žep spravil in se proti Nišu odpeljal, ker mu bolgarska vlada ni hotela odgovoriti v smislu zahtevanja na ultimatum ministra Garašanina. Velika sreča, da nobena omenjenih dežel nima toliko oblasti in pravice, da bi brez privoljenja velesil lahko za puško prijela, drugače bi si sedaj-le Srbi in Bolgari v lase skočili. Še večja sreča je pa, da ste si prijateljici tudi obe pokroviteljski velesili Avstrija in Rusija in bote stvar vravnali, da bo za vse prav. Ko bi bile sedaj-le, récimo, strune med Avstrijo in Rusijo napete, kakor so bile pred nekaj meseci, dal bi pač srbsko-bolgarski prepir najlepši povod, da bi se avstrijski in ruski vojaki drug drugemu bližati jeli, kajti Rusija ima svoje očetovsko oko na Bolgarsko obrnjeno, Srbija je pa dobra prijateljica Avstriji in Srbija je prav za prav tista, ki je prepir iz trte zvila. Res je nekaj povoda zá-nj imela, pa bila bi se vendar dala cela zadeva po lepem potu poravnati.

Občinska postava se je na *Srbskem* sprejela po tri ure trajajoči in vroči bitki. Vsled te volili bodo župane po deželi volilni možje, in nič več ne vsak posestnik naravnost. Župana Belograjskega pa po predlogu ministra notranjih zadev kralj sam imenuje. Župan na deželi je lahko vsak, kdor je sploh moralično tega zmožen, naj zna pisati ali ne. Plače bodo pa tudi za naprej občine županom same določevale. Kar pa občinski odbor sklene, mora predložiti politični gosposki v potrjenje. Vrh tega pa tudi seje in sploh vsi ukrepi občin spadajo pod državno nadzorništvo.

Nemški cesar je podpisal predlog, vsled kterega se bode v nemškem cesarstvu pomnožilo poljsko topništvo. Do sedaj so ondi baterije imele le po 4 topove, sedaj jih dobé po šest. Vzrok je nek ta, da si Nemci ne upajo z dosedanjo artilerijo nasproti mnogo zdatneji francoski, ki preko Rena s svojimi votlimi žreli ná-nje gleda, miru toliko podpreti, da bi se on morda ne zbal francoskih topov in — ne pobegnil. Cesar Viljem je toraj že zadovoljen, da se artilerija pomnoži in je cela zadeva sedaj le še od državnega zbora odvisna, kteri se ji pa tudi ne bo vstavljal in to tim manj, ker so si na Nemškem že davno pomnožene artilerije želeli.

Francozi so se izjavili, da so pripravljeni pod sledečimi pogoji z Angleži gledé konference pogoditi se: a) Da Angleži že pred začetkom zborovanja jasno in določno svoj namen in smoter v političnem oziru označijo. b) Egiptovska uprava se ne izroči ne Angležem samim in ne Angležem in Francozom, temveč mešani komisiji, ki jo bo Evropa imenovala. c) Državnopravno razmerje med Egiptom in Turčijo se ne bo nič spremenilo. Angleška se zaveže ob svojem po skupnih državah določenem obroku vse svoje vojake iz Egipta poklicati. d) Kar se pa Sudana tiče, ima pa Turčija poslednjo in določilno besedo. Dolgo traja že cela sudanska komedija, in še sedaj ni veliko nade, da se bo pred bodočo jesenjo kaj ukrenilo.

Angleška in *Francoska* ste se gledé egiptovskega vprašanja pogodili; sedaj so si pa angleški in turški državniki dopisovati jeli. Lord Granville je pisal Turčiji in po vsi sili zahteva, da naj ona zasede luke po rudečem morji in pa Sudan. Granville pravi, da se to vsled suverenitetnih predpravic turških gledé Egipta spodobi. Turčija naj potem svoje vojake ondi pusti, dokler ji drago, ali pa — kar je bolj verjetno — dokler jih ji ne bodo pobili. Kdo da bo pa pri vsem tem mošno odprl, pa Granville nič ne omeni. Kaj bo Turčija rekla, se ne vé; do sedaj ni še ničesar odgovorila. Sodi se, da morda odpošlje kakega cesarskega namestnika v Sudan, ki bo skušal z lepo poravnati, kar se Angležem in Gordonu z lepo, z denarjem in z grdo ni hotelo posrečiti.

Na *Irskem* so si zopet „narodnjaki“ in „oranžisti“ v laseh. V Newry so se zbrali oranžisti v svoji dvorani; kar pridejo nacijonalni in začno kamnje po oknih metati. Jeli so streljati in so več ljudi pobili. Red se je še le napravil, so so pritisnili redarji in vojaki. Kar je bilo bolj silnih in sitnih na vsaki strani so jih zaprli.

Iz *Kahire* odšel je zopet en bataljon „hrabre“ egiptovske vojske proti Suakimu in sedaj v dolenjem Egiptu le še en sam batalijon egiptovskih vojakov ostane. Angleški general Newett je bil po opravku pri abesniskem kralji Janezu. Šel ga je namreč prosit za pomoč. Kralj Janez pa neki ni hotel ne le ničesar obljubiti, temveč je še kar naravnost vso pomoč odrekel; tudi pravi, da ne bo dovolil, da bi angleška vojska po njegovem svetu v Sudan šla. O Berberji se govori, da se je podal vstašem. Od ondi bivajoče egiptovske posadke se je en del podal, in k ustašem prestopil, ostale so pa menda ustaši pobili.

Izvirni dopisi.

Iz Kamniškega okraja, 5. junija. (*O. dr. Samčevem pojasnenji.*) V številki 118 prinesel nam je „Slovenec“ dopis g. dr. Samca, Kamniškega župana, v pojasnenje dopisom, ki jih je objavil ravno ta časopis o podrtih Kamniških znamenjih. Samčev dopis je obrnjen, kakor sam pravi, sosebno na dopis iz Kamniškega okraja od 9. maja, ki je, kakor se vsakdo lahko prepriča, kaj kratek, miren in stvaren. Da je

---

nekaj podobnega našim litanijam. — Jaz zopet sedem na svoj stari prostor, kajti slišal sem, da bode „predika“ in res, skoro se prikaže pop pri srednjem vhodu v popolnem ornatu, ter prične govor, s pozdravom Njih Veličanstvu caru Francu Josipu in potem o sv. „Džoržiju“. — Govor je bil meni zanimiv zlasti zato, ker sem slišal, da se je sv. „Džoržij“ (Jurij) rodil v — Srbiji (??) — otac bil mu je Pietar, a mati Sara. — Skoraj bi ga bil „spustil“, a spomnil sem se še o pravem času neugodne osode svojega „hektorja“ in bilo je s smehom pri kraji, pa tudi skoro po tem predike. — Božjo službo, ki je trajala z vsem skupaj ravno dve uri, smo dokončali, sedaj pa hajd, da se dobi kaj „po zobéh“; in tudi „šuša“ v grlu se je jela oglašati. Pri Lukiču, kjer se je nas sešla precej velika in prijetna družba, dobili smo v istini vsega v preobilnosti; zlasti jedila so nam nanesli toliko, da bi jaz, ki nisem poseben jedež, imel gotovo zadosti za celi mesec.

Ob dveh popoludne je bil napovedan na za to odbranem prostoru narodni ples „kolo“. — „To pa moram videti, mislil sem si, brez tega ne odidem“, in težko sem pričakoval zaželenega časa. Toda ne ob dveh, kakor je bilo rečeno, temveč še le proti štirim jeli so se zbirati na omenjenem prostoru dečaki in deve, to je, da le-te v narodni noši z belimi krili in z belimi rutami na glavi, ter kolikor toliko, največ vrlo olišpane, mnogobrojno okoli vratu in pa laseh odičene, navadno sè starimi dvajseticami in pozlačenimi tolarji. Nektere so imele na sebi vrednosti više nego nese kakošna Kranjska deva dote iz hiše.

Na to pa pride pop, ter me prime za roko in meni nič tebi nič me tira dalje z besedami: „hajd, brate na čašico vina“. Jaz, to se zna, da sem moral opomniti, da bi sedaj raji gledal kolo nego čašico, na kar pa on opomni: „to utegneš još pozneje, a sáda hodi!“ — Kar sem moral ubogati, da ne razžalim njegove gostoljubnosti, nekako prirojene vsem Belokranjcem, Hrvatom, zlasti pa še pravoslavcem. Ko smo tako nekoliko podivanili, ter čašice praznili večkrat, odšli smo zopet na kolo; a sedaj je že veče bilo kolo; ali sapa je silno pritiskala, zato se jih ni vdeležilo ga prav mnogo. Kolo sem mislil da je izvrstnejši ples, nego je v istini. Sprimejo se za roke dečaki in deklice, potem se vrtijo na okoli ter nekako poskakujejo prepevajoč nekaj, česar pa nisem mogel umeti zaradi prehude sape. — Meni se je zdelo vse to kakor, ko smo še „njega dni“ otroci „v ris tancali“. Tudi mali otroci so posebej takisto rajali. Starejši so stali okoli in divanili med saboj o raznostih; zdelo se mi je, kakor pri nas na Gorenjskem na ženitninah, ko mladina poskakuje, stari pa pri mizah sedijo in gledajo, gotovo se spominjajoč tistih časov, ko so tudi sami tako poskakovali.

Prijazno smo se nekoliko časa razgovarjali z raznimi možmi in poznalo se jim je, da so bili veseli mojega pohoda. A tudi meni je došel čas, da se moram posloviti; in poslovil sem se. Odhajajoč pa po prijaznem griči sem mislil: „Škoda za to dobro, krepko ljudstvo! Da ima dobrih šol, da spoznava edino zveličavno sv. katoliško cerkev, kako bi bili to dobri, vneti kristjani in zvesti državljani; tako pa se jim godi v njihovem krščanskem oziru, kakor nam drugim Slovanom v političnem po izreku, kterega sem se na poti domislil: Slovan je bil in bo — tlačan!

Še enkrat o električni luči.

Gospod vrednik!

Kaj sem mislil v zadnjem pismu, ko sem električno razsvitljavo omenjal, vprašate g. vrednik. Prav nič. Saj sem Vam rekel, da taka svitloba se ne dá popisati. A daleč pa vpliva moč take nove električne luči, tako daleč, da bi ne bil mislil. Ravno tisti

„Slovenec“, ki g. Šamcu neki ni ravno zeló pri srci, njegov dopis vendar sprejel v svoje predale, priča, koliko je „Slovencu“ ležeče na objektivnosti, in to je njemu v čast. Nam pa to „pojasnjenje“ ni bilo neljubo, kakor si je morebiti mislil g. dr. Samec, ampak prav po volji nam je došlo, ker potrdi še celó od nasprotne stranke stvarno vse, karkoli je o ti žalostni zadevi pisal „Slovenec“.

Iz Samčevega dopisa smo pa tudi izvedeli, da so financijelne razmere v Kamniški občini v tako slabem stanji, da se ne morejo sozidati tri majhne kapelice. Kaj porečejo k temu Kamničanje, da so sedaj denarstvene razmere tako na slabem?

Na to je dr. Samec skoraj da mislil, zatoraj se opravičuje, da je „imela občina za sprejem Njegovega Veličanstva velikih in nepričakovanih stroškov nad 2000 gld.“, in kakor je videti se on ne sramuje tega pisati v javni časopis, kakor se je tudi zgodilo dostojno nekemu dopisovalcu v „Slov. Narodu“, ki piše, da so se zarad Njegovega Veličanstva v Kamniku podrli dve znamenji. Kako neprijetno bi moralo biti našemu preblagemu cesarju slišati, da Njih osebo vtikuje v to zadevo župan mesta, ktero so s Svojim obiskom tako počastili. Do sedaj še nobeden župan ne iz Kranjske in ne iz Štajarske, kamor je lani Njegovo Veličanstvo popotovalo, ni objavil v časopisih, koliko stroškov je dotično mesto imelo o priliki nepozabljivih slavnosti. Ta netaktnost prihranjena je bila Kamniškemu županu, da z njo opravičuje svoje postopanje proti verskim znamenjem.

To bi zadostilo g. dr. Samcu v pojasnjenje, ker dovelj jasno kaže, da v tem slučaju ni ravnal, kakor bi bil ravnal vsaki drugi župan. Župan tudi najmanjše občine bi bil o taki priliki znamenja popravil z majhnimi stroški, če bi se bila dala popraviti, in če bi jih bil moral podreti in bi ne bilo mogoče jih zopet postaviti pred prihodom cesarjevim, postavil bi jih bil takoj po odhodu.

Sploh pa so vsi izgovori, s kterimi dr. Samec svoje postopanje opravičuje, taki, kakor jih vselej navajajo ljudje, kadar hočejo kaj svetega odpraviti.

Dr. Samec n. pr. pravi, „da se do sedaj ni moglo nobeno znamenje še postaviti, ker je majhno zanimanje za kapelice vzrok temu, da so darovi tako pičli“. Ali je mar g. Samec čisto pozabil na sklep tiste seje občinskega zastopa, v kteri so sedeli še taki možje (in to naj bode samo mimogrede rečeno), ki so g. Samca včasih opomnili na pravico, in pri kteri je bilo sklenjeno, da se bode za kapelice nabiralo pri mestjanih, kolikor bo mogoče, drugo pa bo občina doložila? In zakaj občina ničesar ni doložila, da bi se bila vendar že postavila znamenja?

G. župan povdarja majhno zanimanje za kapelice. Če g. Samec mestjane meri po sebi, bi smel to pisati; če bi se pa on zanimal za znamenja, kakor se zanimajo mestjani, stala bi že davno.

Konečno pravi dr. Samec, „da se dela na to, da se postavi vsaj eno (samo eno?) okusno in dostojno znamenje“. In to naj mu verujemo? Kaj se dela? „Potrebni prostor je že izbran“, pravi g. Samec. Druzega nič? Nič. In še to se je storilo že lani, pozneje pa čisto nič.

Iz tega je razvidno:

1. Da je g. župan izvrševal ukrepe občinskega odbora samo gledé podrtja kapelic;

2. da se verska znamenja še niso postavila, akoravno bi se to lahko storilo že davno; in

3. da g. Samec ni izvršil ukrepov občinskega zastopa gledé postavljenja novih znamenj.

Morebiti g. župan misli, da se bode vsa ta stvar zavlekla in — sčasoma pozabila. Naj se ne moti o tem; kar tako globoko sega v človeško življenje, kakor vera in reči, ktere so z vero, kakor že v dotiki, to se ne pozabi nikoli. Dokler on novih znamenj ne postavi, kazalo se bode na prazne prostore, kjer so stala, in reklo se bode, da jih je dal odstraniti dr. Samec, postaviti pa ne.

Bodi zadosti o tem; kdor hoče resnico spoznati, jo lahko spozná. Pomagalo je pa k temu g. Samčevo pojasnenje mnogo; tedaj je bilo tudi tako prav.

Iz Spodnjega Bernika, 7. junija. (*Moč strele.*) Ko je v Rudniku pod Ljubljano toča rožljala, je pri nas na Spodnjem Berniku dež lil ter gromelo in bliskalo se je, da je bilo človeka strah in groza, kar ob polu enajsti uri po noči z bliskom in gromom vred trešči, da se je vse zganilo in s postelje takorekoč vrglo. Vsak je vedel, da če ni ravno v njegovo hišo ali poslopje treščilo, je vendar gotovo kam prav blizo. Naglo s postelje vržen pogledam proti cerkvi in na vse strani, ali se ne bo kje posvetilo, luč prižgem, med tem že slišim glasno se pogovarjati. Kam je treščilo, ker nikjer ni ognja videti? kar zvem, da v mežnarjevo hruško tik hiše in svinjaka stoječo, da se pa ni vnela. Zjutraj na vse zgodaj vidim raz okna cel od hruške odcepljen hlod na sosedovem vrtu kakih 60 korakov od hruškinega drevesa. Potem gremo gledat staro in velikansko debelo hruško, v ktero je treščilo. Oj kako strmimo nad veliko močjo strele, kajti neznansko jo je ona razdelala, razšibrala in razcefedrala od srede do tal in največi vrh, ki je od pohištva proč držal, podrla na tla. Močen veter bi bil še drug na streho držeč vrh podrl, ako bi ga ne bili precej tisto jutro po maši nekoliko nasekanega z vrvmi od mežnarjeve strehe proč potegovaje srečno podrli. Sreča zares velika, da je bila streha hišna in svinjakova od deževja vsa mokra, drugače bi se bila gotovo vnela in vse bi bilo v požaru.

Moč strele se je pokazala ne le pri hruški, temveč tudi pri razkopanem svinjaku, po travi, ktero je nakviško na hišne špirovce vrgla, proti cesti globoko v zemljo risala in kakor je ena oseba ravno ven gledaje pravila, da je videla kakor ognjeno strelo po cesti švigniti, dokler se ni zgubila. Šipe pri mežnarjevih in treh sosedovih oknih je večidel pobila in potrupila in to v enem hipu. To se vidi, koliko moč ima strela. Hvala večnemu Bogu, da smo le samo s strahom in z majhno škodo pri toliki nevarnosti odšli!

Iz Kamnika (Stein a. d. Donau), 8. junija. Razkladal si, dragi mi „Slovenec“, tekočega leta mnoge in različne barvene dopise iz Kamnika, krasnega mesta naše domače dežele; sprejmi tudi blagovoljno kratko poročilo iz tujega Kamnika, tam na Spodnjem-Avstrijskem.

Kamnik (Stein) je mesto tik Donave, ktero zaljša največje poslopje, ki se pa zove „K. k. Straf-Anstalt“. Ta kaznilnica, bi rekel po svojem maternem jeziku, je znana mnogim nepoboljšljivim, ki se po trikrat in štirikrat nazaj vračajo in nas k misli spodbujajo, da se gospodom te kategorije tukaj preslabo ne godi.

Toda nekemu gospodu „Taugenichts-u“ — malopridnežu — kteri prebiva v ti kaznilnici že tretjič, ni bilo kaj po volji. Dela v imenovani kaznilnici se je naveličal, ker nikoli ni imel žile za delo. Postopanje bil je njegov opravek. Zaradi lenobe pri delu in razžaljenja paznikov bil je zapored zaprt v klet (Correctionszimmer). 22. sušca t. l. bil je Baumgartner, tako se piše omenjeni človek, zadnjič v ti podzemeljski ječi. Po dostani kazni dali so ga zopet v delavnico za kovino (Metalldreherei). Tudi danes hudobnež ne misli na delo, ampak na nekaj grozovitnega. Prijel je za kladvo in začel razbijati tokarnico (Drehbank). Ko je že četrt ure razbijal, stopi noter paznik Gister in zahteva, da naj gre ž njim. Ko Baumgartner ne uboga, se paznik Gister vrne, da bi pozval več paznikov. Pa v tem hipu skoči jetnik Baumgartner za njim in ga s kladvom, težkim 3 kil. in 15 dekg. z obema rokama vseka po senci — da se mahom zgrudi na tla. Na to vzame ojstro sekiro, ki je pri stolu ležala in mu razseka glavo do ušes. Gister živel je samo do druzega dne; kar sem tačas v „Slovencu“ poročil.

Za vislice zreli Bamgartner, še le 20 let star, stal je pretekli četrtek pred porotniki pri okrožni sodniji v Kremsu. Na vprašanje predsednikovo, zakaj da je paznika umoril, pripovedoval je, da mu je paznik Gister zapored nasprotoval, ga za vsako majhno reč k raportu vzel. Mislil sem si, zadosti si me že mučil, vse jedno, posvetiti ti moram. Predsednik vzame v roke tisto kladvo, s kterim je bil Gister umorjen, ter ga dá zatožencu v roke, rekoč: „Pokažite, kako ste paznika vdarili.“ Zatoženec prime za kladvo z obema rokama in zamahne — da je strah presunil vse pričujoče, potem pa vrže kladvo z dolgim ročnikom pred g. predsednika na zeleno mizo. Tudi sekiro prime predsednik v roke in vpraša zatoženca, s ktero platjo da je mahal po glavi paznikovi. Odgovoril je naravnost, da z ojstro. (Velik nemir po sobi.) Nadalje praša predsednik zatoženca, kolikokrat je vsekal po glavi umrlega paznika. Zatoženec pravi: Sam ne vem, kolikokrat, — sem kar sekal po nji. Porotniki so ga spoznali krivega in okrožna sodnija ga je obsodila na vislice.

Ravno pred to okrožno sodnijo stal je minuli petek 24 let stari hlapec Barnas po imenu. Zatoženec se je 5. maja t. l. pridružil k 9 let stari deklici Anki Burker, ki je šla mirno popoldne iz šole iz Gföhla domu, pa je malo zaostala med potjo za tovarišicami zaradi pletenja nogovic. Privabil jo je v košati gojzd, da mu naj pot pokaže skozi gojzd. Ko prideta v gojzd napadel je revico nečisto in ko je vpila, zamašil ji je usta z ruto in ko se je branila z vso močjo — zadrl ji je nož v prsa. Ko je deklica nehala živeti, spolnil je hudobnež svoje živinsko poželjenje na mrtvem telesu. Predsednik ga je vprašal, ako je vedel, kje da je srce. Se vé da, saj sem tam nož zasadil in ganila se ni več. Porotniki spoznali so to zver za krivega in obsojen je bil na smrt. Oh mladež, mladež — kam prideš! Naj bi se poprej za tvojo odgojo skrbelo.

Rožanski.

čas, ko smo mi šetali po svitlih podzemeljskih prostorih Postonjskih, zborovali so tam daleč gor v nemškem Gradcu (to pa zato, ker Slovenci imamo Polhovega) udje časti vredne družbe „Šulvereinove“, ko bi ji čast le hotel in zamogel dokazovati. Se vé da, kje pa Kranjca ni? Tudi tam smo bili izvrstno zastopani. In naš zastopnik si je gotovo na klobuk pripel znamko, od kod ga je prignalo. Kaj ga je tje vleklo? Veter napihajoč veter; srce, pošteno rečeno menda ne. Veste, g. vrednik, kako se vešam godi? Krog luči plešejo, pa se prismodé. — Tisti naš zastopnik je tudi fizikar *). Gotovo se je zanimal za elektriko; šel je v Postojno, in gledal novo luč, oči mu oblesté, revež se dotakne v omotici žic, ki vodijo luč, trenilo ga je, in kar v nemški Gradec je odletel. Tako si reč jaz razlagam. Kaj pa Vi mislite? No, vse eno, če tudi Vi drugače mislite. Zato je pa mož tudi tako na dolgo in široko otrobe vezal, da so mu jeli pritrkovati, češ, zmešali ga bomo s pohvalo, in utihnil bo. Se je tudi tako zgodilo. Prav se mu godi; ubogi Kranjec bi rad v takem izborno nemškem društvu zvonec nosil. Ali ni to prismojeno! Jaz bi ga za viteza napravil zato; vitez mora imeti konja; konj je pa sedaj v Ljubljani na razpolago. Gor v Lattermannovem drevoredu jih prodajajo, za par krajcarjev si ga vitez lahko kupi. Se vé da, privezani in priklenjeni so. To pa nič ne dé. Vsaj doli nihče ne pade in konj ne uide. Tam v „ta velik ringelšpiel“ bi ga na konja posadil in rekel: Vidite, tako častimo Kranjci Kranjca, kteri nas je v nemškem Gradcu dostojno zastopal! Tako bi bilo lepo!

Sicer pa Kranjcem ravno ni treba v nemški Gradec hoditi po „lorbar“. — K nam ga sami prinašajo Čičarji. Stvar je tudi čudna. Toliko imajo lorbarja v Istriji, da ga k nam na prodaj nosijo. Talijanom v Kopru ga je pa zmanjkalo. Je že tako. Slovencem po Kranjskem so ga prodali, Talijanom doma ga nimajo več, Slovencem pa sam raste na novo. Kako pa bo s tistim dolgim Aussererjevem mostom od Nemškega morja do Adrije? Da ga bodo čez slovenske pokrajine zidali, nas malo briga. Da le nam Slovencem ne bode kaj nagajal. Samo kaj bo na koncu? V zraku bo moral obviseti. Lahi ali Talijani še avstrijskih ribških čolnov na svojih obalih ne pusté priklepati. Kako bodo li dopustili, da Nemci svoj most nasloné. Ne bo nič. Če pa še celó slovenski narod še malo poraste v Istri, potem pa le z Bogom tisti most. Je že tako na svetu. Je tudi tako že zeló nevarno čez slovenske pokrajine most zidati. Ko bi se kak kranjski Janez malo v kozo uprl, ne vem, če bi je ne odnesel. Bo res težko kaj s tem pruskim mostom.

V zadnjem odgovoru ste me tudi poprašali, zakaj da ravno Vam pišem in ne kaki gospej ali gospici. Ste res čudni! Saj veste, da je nimam prijateljice, razun bele Ljubljane. Ti pa ni tako lahko pisati pisma. Peró sem si že večkrat vrezal, da bi pisanje napravil na kak tak naslov, pa se bojim, da bi mi vse v peresu ne ostalo, ker s tem spolom nimam znanja. Sploh je pa moja misel ta: Tisti pod- in listkarji, kteri pišejo pod črto nežnemu spolu, so vsi pravi pravcati samci. Tistih gospej in gospic ni še bilo in tudi menda jih ne bo. Če pa so, jih pa dotični pisatelji menda nikdar ne poznajo. Zato pa jaz raje Vam pišem, ker vem, da ste mož in s temi je ložje se kaj poštenega pomeniti. Ko bi se primerilo, da mi še Vi vrata ravno pred nosom zaloputite, bom šel pa na Rašico in tam živel kot puščavnik, kar bo najbolj primerno za Vašega

Puščobo.

*) Vide Linhart, pa ne slovenski pisatelj, ampak c. k. profesor, delegirani ud okrajne skupine nemškega „Schulvereina“ v Ljubljani in pravi delavni ud društva za zgradbo mostu od nemškega morja do Adrije itd. itd. Pis.

Domače novice.

(*Red pri Šenklavški procesiji sv. R. T.*) 1. Farne procesije s svojimi banderi: a) Trnovska, b) Frančiškanska, c) Št. Jakopska. — 2. Šolarji, dijaki. — 3. Razna društva. — 4. Stolna fara s svojim banderom: a) kupčijska učilnica, b) možki, c) ženske. — 5. Dekliški azil (zavetišče). — 6. Udje bratovščine svetega rešnjega Telesa s prižganimi svečami. — 7. Belo oblečene deklice. — 8. Glasba. — 9. C. k. vojaštvo; prvi oddelek. — 10. P. n. gospodje uradniki. — 11. Duhovščina s sv. rešnjim Telesom. — 12. P. n. gospodje uradniki c. kr. deželne vlade. — 13. Dostojanstva. — 14. C. kr. vojaštvo; drugi oddelek. — Opomba. Udje bratovščine sv. rešnjega Telesa naj prižgó svoje sveče zunaj cerkve, da se kaka nesreča ne zgodi v cerkvi.

(*V Poljanah nad Škofjo Loko*) je 9. t. m. umrl star poštenjak Štefan Šubic, mnogim znani slikar in podobar. Veliko je delal za cerkve in druge svetišča; Bog mu daj večni mir!

(*Celo uro v ognji*) stal bo v nedeljo 15. junija ob 4. uri popoludne Dunajski inženir g. Schalla v nalašč za to napravljenem aparatu. Na dvorišči tovarne za stroje g. Tönniesa v Ljubljani se bo napravilo iz 4 sežnjev drv šest velikih gromad, ki se bodo napolnile z treskami politimi sè smolo, žveplom in têrjom in se bodo vrh tega še s petrolejem polile na kar se bodo zažgale. V ta ogenj, ki bo imel blizo 1000° po Celziji vročine, v kteri se že železo topi, stopil bo g. Schalla v svojem aparatu in bo ondi ostal toliko časa, dokler ne bo ves les pogorel; potem še le izšel bo od ondot nepoškodovan. Skazoval se je po največjih mestih po Evropi in Ameriki in povsod z najsijajnejim vspehom. Ob priliki take predstave v Berolinu izrazil se je nemški cesar začuden tako-le: „Treba je videti ta poskus in čuditi se moramo, kaj je tehnika že vse dosegla“. — Poleg tega aparata izumel je inženir Schalla tudi še električno vrtilno svetilnico, kakor se rabijo pri vožnji s soparom. Na Angleškem so se takih svetilnic lansko jesen posluževali z največjim vspehom za razsvitljavo morskih obal. On je tudi izumnik pluga, s kterim se orje sneg, odpravlja blato in prah po cestah; v Parizu, na Dunaji in Berolinu so si jih že omislili.

(*Spodnji Rožnik*) ima bodočnost. Je namreč ondi studenec ne daleč od hiše v gozdu, čegar voda je po cevih preko travnika napeljana na vrt pred hišo. Tista voda je neki najbolj mehka voda na daleč okoli in ima, kakor nam je poročal popolnoma zanesljiv gospod, višji c. kr. uradnik, čudovito lastnost, da ozdravi očesni katár. Omenjenemu gospodu so se pretečeno zimo oči tako rosile, da so se mu solze takoj curkoma polile, kakor je stopil iz gorkega na mraz, kar gotovo ni nič prijetnega. Letošnjo spomlad se je gospod jel s tisto vodo umivati in oči so mu popolnoma dobre postale. Tudi dva vojaka sta se je neki poslužila, pri kterih nam pa vspeh ni znan. Posebno blagodejno pa neki voda na kožo sploh vpliva, ktero voljno in elastično stori, kakor druga nobena. Vsekako bilo bi dobro in umestno vodo na kemično analizo djati, in ako se ji tudi znanstveno dokaže zdravilna moč in če bi bil studenec zadosti močan, ali pa morda če ima še kaj enacih, mogoče pa tudi še boljših sosedov, naj bi se našel podjetnik, ki ima zadosti groša in podvzetnega duha, ter naj bi pozidal ondi toplice. Kraj je že sam po sebi toliko prijazen, da bi se mu trud in denarna zaloga dobro izplačala.

(*Znorela je*) v nedeljo popoludne na Marija-Terezije cesti ženska Neža Kavčič ter se je jela na sredi ceste slačiti. Redar, ki je imel ondi v obližji službo, vsmilil se je zbegane revice in jo odpeljal.

(*Sv. Medard*) obeta, da bo mož-beseda. Ljudje namreč pravijo, če gre na sv. Medarda dan dež, da gre potem 40 dni. Sv. Medard je bil v nedeljo, kedar se je proti večeru res prav zdaten dež pocedil, danes je sreda in nismo ga pogrešali še noben dan; pač pa se je tu pa tam, posebno pa včeraj jako krepko oglasil.

(*„Brencelj“*) je danes zopet prifrčal in sicer hujši, kakor do sedaj. Naročnina do konca leta 1 gld. 75. kr.

(*Posvečuj zapovedane praznike!*) Britko pritožbo čuli smo danes iz ust prijatelja o brezbožnosti nekterih posestnikov iz vasi Zadobrova, Šmarten, Tomačevo in Moste, ki so šli binkoštni ponedeljek zeljne sadike sadit. Znan bogatin iz Most posadil jih je neki celo njivo; Tomačani in Šmarčani bili so menda vsi na polji. Iz Zadobrove vsadil je brezveren kmet 8000 sadik. Kmetje po Poljski fari so sploh te misli, da jih pravični Bog za to tepé s preobilnim dežjem, ker se tako malo gleda na njemu posvečene dneve. Po vsi pravici vprašamo, kakošna škoda bi bila pač „prepridne“ gospodarje zadela, ako bi bili s svojimi sadikami počakali do torka ali makari tudi do srede zjutraj? Saj je občeznano in vsak šolarček, ki za prvo sveto obhajilo izpraševanje opravi, dobro vé, da so ob nedeljah in zapovedanih praznikih le taka hlapčevska dela dovoljena, ki se brez velike škode ne dajo odložiti. Kako bi toraj naši kmetje tega ne vedeli? Naj se pač nikari ne čudijo, ako je od leta do leta manj božjega blagoslova med njimi in njihovimi pridelki, in lahko se jim primeri, ako bodo začeto pot zasledovali, da ga jim še toliko ne bode ostalo, kolikor ga imajo sedaj. Vsaka reč ima svoj čas in svoje postave, kterih se je treba držati, ako hočemo da nam ne gre javni in zasobni blagor pod nič. In ali ni to bogoskrunstvo, ako se posamični, kakor tudi cele vasi spravijo na tako velik praznik, kakor je ravno binkoštni ponedeljek, na polje delat in po krtovo v zemljo rit?! Vsi izgovori so nam dobro znani, znane tudi lastnosti sadik in sajenja; a bilo je tudi prejšna leta tako, dokler so ljudje praznike še krščansko posvečevali, pa vendar nismo bili brez zelja in tudi nismo lakote poginili ne mi, ne naši preddedje. Pisano je: „Dajte cesarju kar je cesarjevega, in Bogu kar je božjega“ in še le potem smete se nadjati sreče in nebeškega blagoslova.

(*Učiteljske službe*) so razpisane: na enorazrednici v Zgornjem Tuhinu z letno plačo 450 gold. in prostim stanovanjem se razpisuje za stalno nameščenje. Prošnje do 15. julija okrajnemu šolskemu svètu v Kamniku.

(*Razpisani sodnijski službi.*) V Ljubljani pri c. kr. deželni sodniji služba sovetnega tajnika v VIII. razredu. Potrebno je znanje slovenščine in nemščine. Prošnje do 25. junija t. l. na predsedništvo deželne sodnije v Ljubljani. — V Krškem služba sodnijskega pristava v IX. razredu. Zahteva se znanje slovenskega in nemškega jezika. Prošnje do 25. t. m. na predsedništvo okrožne sodnije Novomeške.

Razne reči.

— Ogerski deželni zbor je v Budapešto sklican za 25. dan septembra. Gledé tega so Slovako-Slovenci objavili „Razglas“, v kterem pravijo, da se njihova „narodna stranka“ kakor taka volitve ne bode vdeleževala, pač pa volilcem pušča na prosto voljo, naj se svoje državljanske pravice poslužijo ali ne. Naš dopisnik nam je o ti zadevi obljubil obširneje poročilo.

— Streljanje zoper točo in sodnija. Štajarski „Gospodar“ ima iz kraja Winklern v gornjem Štajarskem dopis, ki ga naj preberejo tudi naši čitatelj. Evo ga! Tukaj in tudi drugod po nemškem Štajarskem streljajo iz možnarjev proti oblakom, kedar se je bati toče ali nevihte. Nekteri posestnik omisli si cele baterije časih precej velikih topičev. Delajo pa tako ne samo vsled kakšne prazne vere, ampak prepričani so, da sila možnarjevega strela oblake stresa in jih drugam podi s točo vred. Zato so si nekteri omislili prave orjaške možnarje. Takšno „kanoniranje“ ob času bližajoče se nevihte glasi se v občini Winklern vsako leto in že dolgo časa. In sédaj pravijo posestniki, da so oblakom celo drugo pot odkazali. Nekdaj so se ledonosni oblaki drvili ob planinskih rebrih in točo vsipali navadno po tamošnjih ziminah. Sedaj pa so ti prvlje vedno po toči oškodovani posestniki s „kanoniranjem“ oblake niže potisnili, a toča obsuje druge posestnike, ki so niže od njih, toda ne onih, ki so v nižavi, ampak ki so bolj na sredi. Da tem takšno darilo ni bilo povoljno, to je lahko umevno. Iščejo toraj pomoči pri okrajnem glavarstvu, proseč, naj to streljanje planinskih kmetov prepové. Glavarstvo razglasi res neko staro dotično prepoved. Toda planinski kmetje ne marajo zanjo. Jeden je celó djal, da ne odjenja od streljanja, čeprav bi moral do 50 gld. globe plačati. Zatega del „kanonirajo“ planinski kmetje zoper točo, kakor nekdaj. In res, toča jim vselej prizanaša ter poklesti niže od njih stanujoče posestnike. Sedaj poskusi jeden izmed teh s tožbo pri sodniji in zahteva odškodnine, ali sodnija tožbe ni vzprejela in siromaka obsodila na platež precej velikih sodnijskih stroškov. — Sedaj smo, pravi dopis dalje, radovedni, kako bo se reč razmotavala. Nekteri pravijo, da je streljanje povsem brezuspešno. Strel iz možnarjev je preslab proti silnim oblakom in vetrom. Če je temu res tako, potem je streljanje prepovedovati celo odveč. Toda zadeva bi se vendar naj znanstveno preiskavala. Morebiti je dovolj vzrokov in dokazov najti, ki bi kazali, da streljanje ima vsaj nekoliko učinka. Pri nas se strelja precej visoko na planinah. Vsaki strel pretrga in pretrese zrak, zraven nareja toploto, morda vzbuja tudi kaj elektrike. In tako je vendar mogoče, da sodeluje več vzrokov, ki skupaj niso brez učinka. Kaže toraj vsakako, naj strokovnjaki ovej reči pozornost naklonijo. Podpisani učitelj kot poročevalec konča z besedami: Komu se pa navedeno presmešno zdi, naj pomisli, da je bilo napisano samo z željo: gospodarjem pomagati.

— Kakor poročajo laški listi bo znani eksjezuit P. Curci iz katoliške cerkve izobčen radi svojih spisov, v kterih zastopa načela roparske laške vlade, posebno kar se tiče svetne papeževe oblasti in rimskega ozemlja.

— Hud potres pojavil se je na otoku Kišem, ležečem ob morski cesti Ormuški. Potres je bil 19. maja in je dvanajst vasi popolnoma razsul in več ko dvesto ljudi pod razvalinami pokopal, kterim ni bilo več mogoče se rešiti.

Telegrami.

Zagreb, 10. junija. Ivić je v deželnem zboru vtemeljeval svoj predlog, da naj bi se predložili na ogled akti, kjer stoji naročilo razobešnja dvojezičnih grbov. Ban pa je rekel, da tej zahtevi oporeka iz stvarnih kakor tudi iz slučajnih vzrokov in nasvetuje prehod na dnevni red. Markovič tudi zahteva, da bi se akti predložili na ogled. Ko je prišlo na glasovanje, se je predlog poslanca Iviča zavrgel z 8 glasovi.

Bruselj, 11. junija. V kamori reprezentantov zgubili so pri volitvah liberalci, ki so imeli do sedaj večino z 20 glasovi, 26 sedežev. V novi kamori bodo klerikalci imeli večino z 32 glasovi. V Bruselji so imeli klerikalci večino z 1347 glasovi. Da bo kabinet odstopil, se je že danes nadjati.

Tujci.

10. junija.

Pri *Maliči:* J. Becker, kupec, iz Breslaua. — Herman Herz, kupec, z Dunaja. — Edvard Allé, c. k. uradnik, iz Prage. — Karol Gerber, zemljemerec, iz Budapešte. — Dr. Herman Perko, iz Gorice. — Emil Rizzoli, c. k. auskultant, iz Novomesta.

Pri *Slonu:* Janez Rossi, trg. potovalec, z Dunaja. — A. Pellis, zemljemerec, iz Budapešte. — Henrik Del Moro, iz Trbiža. — Martin Vodir, župnik, iz Gorič.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

11. junija.

Papirna renta po 100 gld.		80 gl. 45	kr
Sreberna „ „ „ „		81 „ 30	„
4% avstr. zlata renta, davka prosta		101 „ 90	„
Papirna renta, davka prosta		95 „ 80	„
Akcije avstr.-ogerske banke		858 „ —	„
Kreditne akcije	160 gld.	306 „ 50	„
London		— „ —	„
Srebro		— „ —	„
Ces. cekini		5 „ 76	„
Francoski napoleond.		9 „ 67½	„
Nemške marke		59 „ 55	„

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Alešovec.

Cena 1 gl. po pošti 5 kr. več.

Josip Stadler,

stavbeni in galanterijski klepar

v Ljubljani, čevljarske ulice št. 4,

(blizo Hradeckijevega mostú)

se priporoča za vse v njegovo rokodelstvo spadajoča dela tako po mestu, kakor po deželi in prevzame njihovo izvršitev iz novega ali pa tudi le v popravo in pleskanje (barvanje) pri najstrogejem poroštvu za dober izdelek in najboljše blago za jako *nizko ceno.*

Jako bogata zaloga

vsakovrstnega blaga iz ploščevine, likanine in kovine, vsakošne kuhinjske in pohišne posode. Ima: kalupe (modli) za peko in žolco, samovare za kavo in čaj, dalje razne druge samovare, mašine za golaš, bržole in beefsteak, naprave za skropilno kopel, kopelne kadí sè sedežem in za otroke, škropilnice za cvetlice, polivalnice za vrte, cvetlice in otrokom za igračo v vsakej velikosti in podobi. Umivalnike za na steno, nabiralnike za pisma, škafe, vrče in vedra, hladilnike za šampanjca in mašine za žganje kave, košarice za kruh in sadje, nosilnike za pitno posodo, posebno za vrčke, reflektorje za na kegljišča, svetilnice za na ulico, za na vrt in žepne, ptičnike, biljarske škatlje, česalske svetilnice, cvetlične vaze razne visokosti in podob za vrtnarje. Svetilnice za procesije in za previdenje bolnikov itd. itd. po **jako znižanih cenah.**

Zaloga in naprava stranišč z vodeno osnago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo, sprejema se tudi izdelovanje predračunov. (9)

Izdajatelj in odgovorni vrednik *Jožef Jerič.*

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.